

HØRINGSSVAR |

Forslag til Kommuneplan for Langeland Kommune 2017-2029

Alternativet Langeland har kommentarer til

1. Processen, kommunikationen og det fremtidige samarbejde med borgerne
2. Kommuneplanens afsnit om kulturhistorie
3. Kommuneplanens afsnit om skovrejsning, natur og grundvand

1. **PROCESSEN OG KOMMUNIKATIONEN** Borgerne burde naturligvis have været inddraget i vedtagelsen af en ny, 12-årig kommuneplan. Langeland Kommune havde end ikke planlagt at holde et informationsmøde, så Radikale Venstre og Alternativet Langeland greb stafetten, og cirka 50 borgere blev noget klogere ved et offentligt møde den 13. marts.

Men ét borgermøde gør det ikke, hverken når kommunen skal have en ny kommuneplan, en ny planstrategi eller politikerne skal træffe andre store beslutninger. Borgerne kan og bør inddrages i god tid forud, fx med borgermøder i form af informations- og debatmøder, høringer og workshops, studiekredse med/uden politikere/forvaltning om specielle emner, udflugter til hotspots i planen – alt sammen både i nord, midt og syd.

Kommunen bør naturligvis også informere og inddrage borgerne via de digitale - elektroniske og sociale - medier: Nyhedsbreve, annoncer, analyser, opslag, invitationer, meningsmålinger mmm.

Forslaget til kommuneplan er, står der på kommunens hjemmeside *"digital, men det er muligt at udskrive en pdf af hele eller dele af kommuneplanen (...)* Men *udskriften vil ikke blive tilfredsstillende, da planen er bygget op som en DIGITAL PLAN."*

Ét er, at man hverken kan få eller købe et trykt eksemplar af planen hos kommunen. At man heller ikke – eller kun med stort besvær – kan printe den, duer da ikke. I Alternativet mener vi, at der går mindst 10 år, før alle langelændere er fuldbefarne på nettet. Derfor bør der ligge mindst tre trykte eksemplarer af planforslaget til gennemlæsning/udlån på borgerservice/ biblioteket, og borgere, som beder om det, skal have hjælp til at printe relevante dele af planen.

Vi er klar over, at et konsulentfirma har ansvaret for opsætningen af forslaget på kommunens hjemmeside. Men det er uoverskueligt og nærmest umuligt at finde

rundt i. Der mangler en brugsanvisning. Funktionen Min ejendom er smart – men hvor mange borgere tror I lige, der har fundet frem til den?

FREMTIDIGT SAMARBEJDE MED BORGERNE Bjarne Nielsen, som var borgmester, da forslaget til kommuneplan blev vedtaget og sendt i høring i december 2017, skriver i forordet: *"Planen kan ikke føres ud i livet uden opbakning og engagement hos alle involverede parter. Derfor er det nødvendigt med et fortsat godt samarbejde mellem kommune, virksomheder, borgere, foreninger, organisationer, frivillige og ildsjæle m.fl."*

I Alternativet Langeland er vi SÅ enige. Men engagement forudsætter, at borgerne får mulighed for at sætte sig ind i, hvad sagen - her forslaget til kommuneplan - drejer sig om. Venligst husk det næste gang, kommunen barsler med en ny plan eller et spændende initiativ.

Alternativet opfordrer således kommunen til at holde et snarligt informations- og debatmøde om det evt. kommende biogasanlæg. Mange borgere vil gerne have belyst fordele og ulemper.

Fremtiden for Ørstedskolen ligger også mange borgere på sinde. Idrætsforeninger holder vejret, fordi der (måske?) ligger en plan for, at alt skal samles omkring skolen, men ingen ved noget. Her er i høj grad brug for information, inddragelse og afklaring.

2. KULTURHISTORIEN Kun ganske få dele af kommuneplanforslaget er i høring, men under afsnit 8.3 Kulturhistorie er som noget nyt Lohals, Strynø by og Skovsgård/Hennetved udpeget som kulturmiljøer.

Udpegningen virker vilkårlig, og Alternativet ser frem til en mere gennemarbejdet plan for registrering og sikring af værdifulde kulturmiljøer på Langeland.

3. SKOVREJSNING, NATUR OG GRUNDVAND

De vigtigste nyheder i kommuneplanforslaget står i afsnittene om skovrejsning, natur og grundvand. Her bakker Alternativet Langeland op om høringssvaret fra Danmarks Naturfredningsforening Langeland og har kun få supplerende bemærkninger, nemlig til afsnittet om grundvand.

Vi gengiver herunder DNs kommentarer med grønt (som du kan springe over, hvis du allerede har læst DNs høringssvar) og Alternativets supplerende bemærkninger.

DN Langelands kommentarer til kommuneplanen

Indledning:

Samlet set er DN enige i de beskrevne formål i kommuneplanen, her særligt sikring af rent drikkevand og hensynet til at bevare og forbedre den biologiske mangfoldighed, men vi mener som det fremgår, at det bør ske efter en anden – langelandsk – model der tager afsæt i eksisterende natur og landskab og bygger på den flora, fauna og det landskab vi har her på øen.

5.3 Skovrejsning

DN-Langeland støtter overordnet set det nationale mål om, at skovarealet i Danmark skal øges, men på Langeland består "skovlandskabet" af mange små og forskellige typer af skove der fremtræder som en markant del af øens varierede landskab.

De langelandske skove har i dag ikke gunstig bevaringsstatus, de gamle træer er stort set væk, og arealer i offentlig skov udpeget som naturmæssigt særlig værdifuld skov - § 25 skov - er ret beskedne.

DN mener derfor at Langeland skal skabe sin egen skovpolitik med mindre fokus på areal og mere fokus på sikring af naturkvaliteten i de eksisterende skove og skovrejsning i tilknytning til disse.

Derved påvirkes landskabet visuelt mindre, og flora og fauna kan indvandre og spredes hurtigere fordi der er kortere afstand til eksisterende skov.

Langeland Kommune bør i kommuneplanen som det første sikre, at særligt de gamle træer på kommunens egne arealer ikke fældes, og udpege kommunale arealer som rigtig naturskov – som den ses i Longelse Bondegårdsskov.

I sig selv er det ikke skov der mangler, men arealer hvor naturen har fortrinsret. Et "skovlandskab" kan således også være et åbent overdrev med spredte buske og træer, der er kommet af sig selv, som det vi ser på Gulstav.

En sådan skovpolitik og skovrejsningsmodel kan også anvendes til skabe en mere hensigtsmæssig arrondering af jorden og sætte konkrete mål for at øge den biologiske mangfoldighed i de særligt langelandske skovtyper som stubhaver og kystskove er.

En skovpolitik bør omfatte alle skove i kommunen, med mål for en forøgelse, af arealer med naturmæssigt, særlig værdifuld skov.

En sådan politik kan bindes sammen af en plan for hjælp til sikring og etablering af grønne leve- og spredningskorridorer i landskabet – økologiske forbindelser der kan skabes ved at bevare levende hegn brede, og etablere udyrkede striber ("fodposer" - evt. som slåede stier) langs hegn, vandløb, stengærder, grøfter og vejkanter der kan forbinde skove, hatbakker og andre udyrkede arealer.

DN mener således ikke at områder der er udlagt til skovrejsning her på øen bør være store, idet de derved kan blive for dominerende i landskabet og stride mod intentionerne i landskabsatlasset.

I de områder der er udpeget til skovrejsning primært af hensyn til grundvand bør der i stedet også kunne etableres græssede overdrev – om nødvendigt udpeget som økologiske forbindelser eller potentielle naturområder – arealer som dem der er skabt med de vilde heste på Gulstav.

Overdrev, som også beskytter grundvandet, er en mere trængt naturtype end skov, har kortere vej til en høj biodiversitet og tidligere var meget mere udbredt på Langeland.

Som eksempel kan ses det store udlagte skovrejsningsområde omkring Humble der primært er udlagt for at beskytte vandværkernes indvindingsboringer. Her er skovrejsning øst for landevejen og i området ved Humble Skov mellem Helsnedvej og Ristingevej umiddelbart ikke i strid med landskabsatlasset, hvorimod området vest for Ristingevej og omkring Hesselbjerg er, - her bør der derfor i stedet skabes overdrev for at sikre grundvandet. I området syd for Ristingevej – her undtaget den nærmeste ½ km syd for Humble By – bør der heller ikke rejses arealer med skov fordi det er for tæt på Nørballe Nor og norets sårbare fugleliv. Skov skaber bedre muligheder for fuglenes fjender, så her bør i stedet skabes overdrev, der kan understøtte det højt målsatte, etablerede fugleliv, her særligt forekomsten af ynglende vadefugle, terner og ynglende og rastende andefugle og gæs.

Skovrejsningsområdet i tilknytning til Næsskov bør af samme grund ligeledes reduceres – arronderes bedre i forhold til de eksisterende skove og resten konverteres til overdrev.

Skovrejsningsområderne ved Søgårdsmose og Fakkemosen bør ligeledes reduceres eller udlægges som overdrev i tilknytning til de eksisterende græssede arealer omkring mosen af hensyn til fuglelivet.

Som eksempel på biologisk mangfoldighed i skov her på øen kan nævnes, at alle de fem sommerfuglearter der er på den danske rødliste som i dag er tilbage på Langeland, findes i større og ældre stats- og godsskove - områder hvor der ikke forventes ændringer i skovdriften, hvorimod listede arter tilknyttet overdrev og enge der tidligere er fundet på Langeland, desværre syntes helt forsvundet.

DN er i øvrigt enige i de udlagte områder, hvor skovrejsning er uønsket og derfor ikke tilladt.

7.1 Natur

DN-Langeland er enig i kommuneplanens mål for naturen, retningslinjer for udpegninger og at "vilde plante- og dyreliv og naturtyper skal beskyttes, bevares, plejes og forbedres, og at tilbagegangen i den biologiske mangfoldighed skal standses", og "at sikre et rent vandmiljø for de kommende generationer".

DN mener dog, at der er flere arealer der mangler at blive udpeget som naturområder og vi mener beskyttelse skal vægtes højere end benyttelse.

Umiddelbart bør hele Siø og Løkkeby Enge – i planen kun delvist udpeget – udpeges, idet Siø med kommunens tætteste forekomst af ynglende vandfugle er, og Løkkeby Enge med en forekomst af 26 vadefuglearter på en sæson var, Langeland Kommunes to fuglemæssigt mest mangfoldige fuglelokaliteter.

Hele Rue Mark/festivalarealet op til Rudkøbing By bør ligeledes sikres som naturområde – og udlægges som købstadens overdrev/fælled.

Ved Nordenbro Vesteregn bør hele området mellem Stennoret og Vesteregsvej tages med – også af kulturhistoriske grunde, ligesom hele det statslige område mellem Langelandsfortet og Fakkemosen bør indgå i udpegningen.

Kommuneplanen bør indeholde retningslinjer for at sikre og udvide de eksisterende beskyttede naturtyper (§3) og sten- og jorddiger. Her tænkes på at formidle muligheder og tilskud til mere naturvenlig drift og pleje, skabe sammenhæng mellem de beskyttede arealer og sikre at bræmmer ved og gennembrud i sten- og jorddiger ikke dyrkes, så digerne stadig kan fungere som økologiske forbindelser.

Langeland Kommune bør udarbejde en driftsplan, der sigter mod at skabe højere biodiversitet på kommunens egne arealer – grøftkanter, gadekær, skove, enge, parker og strande.

Langeland Kommune bør som tilsynsmyndighed udarbejde en plan for tilsyn med drift og tilstand af fredede arealer.

Langeland Kommune bør ved revisionen af den udskudte naturkvalitetsplan arbejde for sikring af forbedrede naturkvalitetsmål fremfor at udtage arealer som det antydes i den fremlagte plan.

Det fremlagte Grønne Danmarkskort mangler som nævnt umiddelbart at udpege hele Siø, områder ved Rue Mark, områder ved Løkkeby Enge, område ved Vesteregn, området mellem Langelandsfortet og Fakkemosen, samt en justeret arealafgrænsning der i højere grad følger kommuneplanens lavbundsudpegning.

7.4 Grundvand

DN-Langeland er enig i kommuneplanens mål for at sikre og beskytte vores grundvand, idet den følger grundvandskortlægningens udpegning og den tilhørende indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.

Men særligt set i lyset af vandværkernes seneste boringskontrol, med fund der indikerer sårbare boringer, er det DNs anbefaling at iværksætte en forebyggende indsats allerede nu, idet det både er den bedste og billigste måde at opnå de beskrevne mål.

DN mener derfor at indsatsen for grundvandsbeskyttelsen skal styrkes ved umiddelbart at etablere en 300 m beskyttelseszone omkring alle de almene vandværkers indvindingsboringer hvor der ikke tilføres gift- og næringsstoffer og at der træffes foranstaltninger til at sikre indvindingsoplandene mod fremmedstoffer ved at udlægge arealer til skov, i græs eller som overdrev.

DN er også enig i at der skal rettes fokus på at spare på både erhvervslivets og befolkningens vandforbrug og at vandet i højere grad skal søges genbrugt.

Supplerende bemærkninger fra Alternativet

Alternativet Langeland har følgende supplerende bemærkninger til afsnit 7.4 Grundvand. Vi mener overordnet, at kommunen ALTID skal benytte forsigtighedsprincippet i omgang med vores drikkevand – diverse "kattelømme" skal fjernes; forsigtighedsprincippet må være en forudsætning for at beskytte nuværende og fremtidige beboeres vandforsyning.

Kommentar til fokuspunkt 1:

Citat: "OSD-områderne og indvindingsoplande til almene vandværker udenfor OSD, skal friholdes fra virksomhedstyper og anlæg, der kan medføre en **væsentlig** risiko for grundvandet. **Dette er ikke altid muligt at praktisere fuldt ud, og der vil derfor stilles særlige krav til udformning af de aktiviteter, der ligger inden for OSD og i indvindingsoplande til vandværker uden for OSD.**"

Ændringsforslag: Slet "væsentlig" og hele sætningen "Dette er ikke altid muligt..."

Begrundelse: Det giver ingen mening at skrive, at grundvandet "skal friholdes" og efterfølgende at "Dette er ikke altid muligt at praktisere fuldt ud."

Kommentar til 7.4.5

Citat: "Nye borer til almen vandforsyning skal så vidt muligt placeres opstrøms byområder og andre forureningskilder. De til enhver tid gældende vejledende afstandskrav skal være opfyldt. Desuden skal der tages højde for mulige fladeforureninger med nitrat og pesticider. **Tilladelsesmyndigheden kan efter en konkret vurdering af forureningsrisikoen og i særlige tilfælde tillade afvigelse fra denne bestemmelse.**"

Ændringsforslag: Slet hele sidste sætning "Tilladelsesmyndigheden..."

Begrundelse: Det giver ingen mening at skrive, at afstandskrav skal være opfyldt for dernæst at fravige det.

Kommentar til 7.4.6

Citat: "Boringer og brønde til indvinding af grundvand må ikke uden forudgående godkendelse fra kommunalbestyrelsen placeres inden for en afstand af 300 m fra forurenede arealer, der er kortlagt som forurenede ved Region Syddanmark."

Ændringsforslag, ny formulering: "Kommunalbestyrelsen godkender ikke borer og brønde til indvinding af grundvand inden for en afstand af 300 m fra forurenede arealer, der er kortlagt som forurenede ved Region Syddanmark."

Begrundelse: Det er skræmmende og helt urimeligt, at en kommunalbestyrelse skulle kunne give sig selv lov til at godkende ny indvinding af grundvand inden for en afstand af 300 m fra forurenede arealer.